

Дай серцеві волю, заведе в неволю

Автор:

Марко Кропивницький

Дай серцеві волю, заведе в неволю

Марко Лукич Кропивницький

Марко Кропивницький

Дай серцеві волю, заведе в неволю

(Драма в 5 діях)

ЛИЦЕДІЇ:

Семен Мельниченко, парубок.

Микита Гальчук, син старшини.

Іван Непокритий, сирота, побратим Семенів.

Омелько Вертелецький, парубок.

Одарка Степаненкова, дівчина.

Морозиха, удова.

Маруся

Горпина }дівчата.

Христя

Кугут, селянин, 1-й

}старости.

Скубко, писар, 2-й

Зачепиха, баба Одарчина.

1-й

2-й

3-й

4-й }парубки.

5-й

6-й

7-й

Селяне.

Діється в Херсонщині.

ДІЯ ПЕРША

Село. Управоруч хата, навкруги город, заплетений лозою; в городі біля хати, з причілку, квітки, сояшники і маненька верба. Уліворуч простяглося село: хати у зелені, церква, садки, скирти хліба і вітряки... Смеркає.

Ява 1

Семен Мельниченко(йде з гори шляхом, зупиняється, знімає бриля і ніби зачарований дивується). Ось і любий край і рідне село! Давно, давно я попрощався з тобою, рідна батьківська оселе, дорога країно. Я покинув тебе ранньою весною; тоді ти була якась сумна, невесела, мов після пожежі, і на токах тільки де-не-де маячив невеличкий стіжечок, дерева були обголені лютою зимою... Тепер ти знов звеселіла; знов пишешся в скиртах та в стогах; знов хати завітчалися і потонули в зелені, і тільки де-не-де білють поміж густими садками, – то виринуть, то знову уринуть, мов лебеді на безкраім морі. Чи знайдеться ж у світі хоч одна людина, щоб не закохалась на цей любий, тихий та веселий рай? А он далі і церковця божа, а ген ледве мріють вітряки; далі степ, степ синій, як море!... А он і хата милої – весела та світла, як погляд дівочий. Чого ж це у мене на серцеві ніби похолонуло? Руки тремтять, і голова, мов у вогні, горить... (Підходить до хати). Боже милий! Як тут гарно, скільки усякого цвіту! І свячена верба, що вдвох на вербній з завутрені принесли і посадовили, розрослась навдивовижу: мабуть, часто поливана. А он сояшник як височенно вигнався, ще й голову схилив, наче зажурився і думає тяжкі думи... Нібито він розуміє і сумує, що ось незабаром прийде зима, зв'ялить його, а буйний вітер вирве стебло з корінням і занесе його далеко...

Ява 2

Семен і Одарка.

Одарка(вийшла з хати, пізнала Семена і нищечком до нього підійшла). Хто це стоїть?

Семен(кинувся до неї). Одарко, серденько мое!...

Одарка. Е, ні-ні, постривай, парубче! Рукам волі не давай!...

Семен(тривожно). Що це з тобою?

Одарка. Ач, який добренький, – підійшов крадькома та й в хату не йде!

Семен. Я ж оце тільки що прийшов і думав...

Одарка. Що вже Одарка не любить тебе?

Семен(зітхнув). Не думав доки... А тепер думаю і думці не вірю...

Одарка(прожогом кинулась йому на шию). Орле мій! (Заридала). Щастя мое!...
Ох, боже ж мій, я ж думала, що тебе вже й на світі нема... Де ж це ти взявся?
Звідки прилинув до своєї милої? (З радощів і плаче, і сміється).

Семен. А ти без жартів ані на ступінь! Така ж жартовлива, як і перш була. Аж налякала мене так, що й господи!...(Сміється). «Стривай, каже, парубче!» У мене аж душа замерла, і ніби земля підо мною затрусилась...

Одарка(сміється). Коли б не так дуже скучила за тобою, то ще б гірш налякала. Як же ти змарнів!... Слабий був? А оченята блищать, як зорі. Ти, певно, втомився, мій голубе? Ходи в хату, спочинеш...

Семен. Не годиться в хату йти; люде постережуть, почнуть базікати, що я й додому не зайшов, та... Ми ж ще не заручені. Тут так гарно, вітрець свіжий подиха. Сядьмо на хвилину та побалакаєм.

Сідають.

Що ж бабуся твоя, чи здрастують ще?

Одарка(жартуючи). Підскакують; з печі до долу, а з долу на піч. Вони таки частенько про тебе згадують. Мабуть же, й правду кажуть, що «не втаїться коханячко, як у мішку шило». А ти й не бачиш нашої верби, що вдвох з завутрені принесли та й посадовили?

Семен. Я вже з нею з першою привітався!

Одарка. Щоранку й щовечора поливала я її дрібненькими слізеньками. Згадаю було тебе і гірко-гірко заплачу. От і зараз губи вже й сміються, а сльози ще тремтять на очах. Не знаю, як я з жалю не вмерла. А оце як почали повертатись з заробітків, то я кого не зустріну, зараз і питаю: чи не бачили, чи не чули чого про тебе? Прийде вечір, дівчата зберуться на вулицю, співають, сміються, а у мене й охоти нема – ні до пісень, ні до жартів... Так вже мене всі й прозвали черницею. А яку я пісеньку склала про свою журбу!... Нехай колись тобі заспіваю. Правду ж кажуть, що «боже, боже, чого та любов не зможе!» А ти дуже скучав за мною?

Семен. Ти питаєш? Хіба твоє серце не ясніш моєї мови тобі розкаже?...

Одарка. Воно мені завжди каже, що ти мене любиш дуже-дуже, більш всього на світі! І я вірила йому.

Семен. Вір, вір, голубко, йому, доки воно б'ється у грудях!

Одарка(обійма його). Буду, буду вірити! (Помовчала). Он вже й зірочка вечірня зійшла і засяла, отак тепер світло у мене на душі. То моя зірочка! До неї я щовечора молилась; їй одній я розказувала мое горе; перед нею однією я сліз не ховала. Як же небо захмариться і моєї зірочки не видно, то мені тик важко стане, ніби навкруги мене все повимре, і я інша, одна на божому світі... Інколи вийду з хати опівночі, сяду на цій місцеві і задумаюсь... Ото й почне мені ввижатись, буцім сидимо ми поруч і тихо балакаємо про кохання, і я ніби бачу тебе, бачу твої очі, схилюся до твоїх грудей і чую, як твоє серце б'ється...

Семен. О моя зоре, мій цвіте рожевий! Я не знаю, я не вмію тобі вимовити, що з серцем моїм діється!... Скільки було в ньому смутку й горя... А тепер все одлинуло, все забулось!... Скажи, голубко, за віщо ти мене так любиш?

Одарка. За віщо?... Чудно!... Коли б серце змогло промовлять словами, то я б і переказала тобі... Воно ніби б то й промовля, і сама я розумію його мову, та переказати не зможу.

Семен. Правда, серденько! Наодинці й балакаєш з серцем, ніби з людиною, і виспіваєш його й скарги, його й радощі... А захочеш поділитись з ким іншим тією вагою – і не знайдеш мови... Тепер, мое серденько, ми вже ніколи не

розлучимось...

Одарка. Ніколи-ніколи, мій голубе...

Семен. А мені, спасибі богові, таки похвортунило!... Заробив ще більше, як торік: таки ні одного буденного дня не прогуляв, а іноді то й у празник робив, хай господь милосердний простить... Довелось мені, бач, у німців стать на поденну; дивлюсь, вони роблять і в празники; думав я, думав, а далі й кажу собі: невже ж німці не такі люде, як і ми? У них там же в колонії і церква є, кирка по-їхньому, і моляться вони у книжку... Дивишся, уранці він іде до служби божої, а після обід за роботу... Ото дехто з нашого брата почали гомоніти: «Чи й справді ж воно гріх у празник робити?» То інші, а найпаче старі люде, не згодились закон ламати, а другі стали так міркувати: «Тепер, кажуть, коли змога заробити добру колійку, то й треба зароблять; а прийде зима, то й робив би, так роботи бракує або й ціна така, що не варт і праці! – от тоді і молитись...» Подумали ми, подумали, перехрестились та й гайда у покіс!...

Одарка. Не знаю, чи воно гріх, чи ні. (Помовчала). От я заплющила очі, і ввижається мені, що ми сидимо у садку, кругом пташечки тихо щебечуть, і лист на дереві ледве-ледве коливається. Над нашими головами посхилялось гілля; вітер ніби потиху зворухне його і тихо-тихо паросить листям. А лист же так тихо шепотить, так тихо, – ніби старенька бабуся, куняючи, шепче онучатам казку. Не ходи нікуди сьогодні, будемо сидіти довго-довго... Заспівай мені яку-небудь пісеньку та тихесенько, так тихо, щоб окрім бога й мене ніхто не почув тієї пісні!... (Схиляє голову до його грудей). Як твое серце б'ється! От я й знову заплющила очі, а все-таки тебе бачу.

Ява 3

Ті ж та Микита.

Микита співа за лаштунками.

Вулиця гуде, де козак іде,

Ти, дубе, розвивайся.

На козакові та два жупани,

Ти, дівчино, не важся.

Одарка(тривожно). Це вже й Микиту несе!

Семен. Нехай собі йде! Хіба він до тебе?

Одарка(встає). А хто його зна. Може... Він вже двічі прислав до мене за рушниками.

Семен. Он як!... Це, як і торік, знов в'яжеться?

Микита(співа).

Ті два жупани ще й сіру свиту

Він проп'є, прогайнує;

Зведе дівчину з ума з розума,

Та й сам помандрує.

Одарка. Торік, уосени, аж тричі простягався свататись, і тепер тієї ж... Приходь на вечорниці! Сьогодні уперше зберуться. Прийдеш?

Семен. Добре! Тільки на хвилину, додому забіжу, бо я ще ж не бачився і з батьком. Прощай!

Одарка йде в хату.

Микита(здалеку). Добровечір, Одарко! (Підійшов ближче). Хто це такий?

Семен. Адже бач, що людина!

Микита. Бачу, та хто? (Придивляється і пізнає Семена). Ти де у біса взявся?

Семен. А ти, певно, з бісом у добрій злагоді, що й против ночі його згадуєш.

Микита. Ач, який митець! Мабуть, не вспів і перезутись, та швидш до Одарки?

Семен(усміхнувся). Так, так! Захапався, бач, та гаразд і не підперезався! Дуже вже закортіло!

Микита. Гляди, щоб я тебе не підперезав так, що й дух з тебе випре!... Я тобі оскомину зіб'ю...

Семен(спокійно). Не хвались! Звісно, коли б свині та роги...

Микита. Що?... Геть звідціля! Нема тобі тут шляху! Заросла вже твоя стежка! Ти знаеш, що я сватаю Одарку?

Семен. Чув, чув! Оце ж свіжо вона мені хвалилась.

Микита. Ну?

Семен. Та не нукай! Коли не запряг, то й не поганяй!

Микита. Ти дуже став балакучий! Я тобі утру носа!

Семен. Не хвались! Сказано: «Поки хвалько нахвалиться, то будько набудеться!»

Микита. Ой бесуре, не попадайся ти мені! (Іде до вікна). Одарко, Одарко! А вийди сюди на часинку!

Семен(сміється). Казала, що вчора вийде!

Микита. Одійди, кажу тобі, сатано! (Іде в хату).

Семен. Піди, піди в хату, може піднесуть там дві сухих, а дві порожніх. Ану-ну, послухаю, що то він казатиме.(Притуливсь до вікна). Мовчить! Мабуть, не зна, з чого почать... Осміливсь, забалакав...(Сміється). «Води, каже, зайшов напитись». Промочи, промочи горло: певно, пересохло!...

Ява 4

Іван(виходе, співаючи і пританцьовуючи).

Як схопилась метелиця,

Поламалася мелниця, –

Крила ж її поламало

І мелника занесло...

Як схопилась заверюха,

Поморозив пес вуха,

А прикажчик собі носа,

Як ловили вони лиса,

У ту самую годину

Біля панського тину...

Семен(переходить йому дорогу). Здоров будь, Іване!

Іван. Тю, диви! Звідкіля це ти узявся?

Семен. Та оце ж тільки що прийшов.

Обіймаються.

Іван. Ну, насилу тебе принесло. А тут, брат, така кумедія... Вже, мабуть, розказувала Одарка?...

Семен. Про Микиту?

Іван. Та еге ж! В'яжеться та й в'яжеться!... Вже я хотів йому ребра полічить, та здорова бісова личина: боюсь, щоб самому часом печінок не відбив... Ну, та

дарма! Вже він мені попадеться на зубок: я йому допечу, коли не кулаком, то язиком.

Семен. Та цур йому! Ну, як же ти поживаєш?

Іван. А так: бреду горем, мов тим морем, і враг його зна, коли перебреду. Та про мене довга пісня: багато говорить, та нема чого слухать. Стривай, стривай, дай я на тебе подивлюсь! Е, братухо, та й змарнів, неначе після пропасниці!

Семен. Чужа сторона – не рідна мати.

Іван. Що й говорить! А тут Одарка за тобою так вбивалась, що й... Часом почнеш її розважати, то ще й гірш! Чорти його батька знає, коли б мене так дівчина любила... Що ж, далеко був?

Семен. Та занесло мене аж у Бассарабію!

Іван. Еге, близенький світ! Багато заробив?

Семен. Вісімдесят приніс!

Іван. Ого! Та в Одарки з півсотні на схові.

Семен. А ти ж почім знаєш?

Іван. А як же, хвалилась, що дав заховати.

Семен. Що ж у вас тут нового?

Іван. Багато нового! Земельне прибавили та ще на якусь школу!... Здирство, брат, таке, що й!... Перед різдвом, кажуть, знов некрутчина. Гаврила Куксенка у острог посадовили за те, що вкрав курку у шинкаря!... Та цур йому з такою новиною! Ходімо, там хлопці зібрались на раду.

Семен. На яку раду?

Іван. Березу на цю зиму обібрати. Та он же й вони йдуть сюди. Он і Омелько, і Савка! (Гука). Гов-гов!...

Парубки за лаштунками одгукуються.

Ява 5

Омелько і другі парубки.

Омелько. Як собі хочете, панове товариство, а я не можу; зберіть собі кого другого; я й так за дві зими прийняв муки.

1-й парубок. Велика мука! Може, ти ремствуеш на кого з нас? Може, тебе хто зобідив, так кажи.

Семен(підійшов до парубоцтва). Добривечір вам, панове товариство!

Усі. Семен!... На ж тобі!... Здоров! Чи давно прийшов? Як поживаєш?

Семен. Спасибі, братове! Як вас господь милує? (Цілується з деякими).

Іван. Що ж, обібрали березу?

2-й парубок. Та он Омелько ерепениться!

Іван. Я ж казав, що без мене ладу не буде! Хлопці, хто за Омелька, обізвись!

Голоси. Я! Я! Я!

Іван. Бач, Омельку, усі тебе бажають; чого ж ти брикаєшся, мов той невук?

Омелько(показує на Семена). Ось вам береза! І розумний, і дотепний!

Деякі парубки. Молодий ще дуже! Хоч і ікно в його голові розуму, так глевкий же ще той розум, – нехай зачерствіє!...

Омелько(чуха потилицю). Не хотілось би міміі... Ну та нехай вже буде ваша зверху. Хто за мене, ставай управоруч!

Скільки парубків переходять.

Іван(став напівдорозі). А я, братове, ні сюди ні туди. Якщо Омелько постановить могоричу, то й я за нього.

З хати виходить Микита.

Голоси. Почав вже вигадувати!...

Іван(ніби не бачить Микити). Адже ж Микитин батько всіх людей могоричив, щоб його обібрали за старшину.

Микита. А ти ж бачив?

Іван(здіймає картуза). І ви тут? Я хоч не бачив, та чув.

Микита. Гляди, щоб часом тобі не позакладало!

Іван(глузуючи). За що ж ви гніваєтесь на мене, паничу? Звиніть, будь ласка, мені вже цей раз, а то пес так буде!

Регіт.

Голоси. Та годі тобі, Іване, перестань!

Іван. А, що-бо ви за народ такий! Тільки що вступив у речі з паничем, а ви вже й почали гримати.

Микита. Яз таким дурнем і говорить не хочу!

Іван. А звісно! Бо ви ж високого коліна: ваш батько вкупі з хортами лизав панські тарілки! Що ж, Омельку, купиш могоричу?

Голоси. Годі-бо тобі теревені правити!

Іван. 1-і, лихо, не дадуть і поторгуватись! Ну, нехай стара в'язне! (Перейшов).

2-й парубок(переходячи). І я туди, де більш!

5-й парубок(теж). У гурті й каша смачніш!

4-й парубок. Куди кобила, туди й лоша!

5-й парубок. Що громаді, те й бабі!

6-й парубок. Гуртом і батька добре бить!

7-й парубок. Слухайте, хлопці, я ще вам торік казав, щоб Соломію прогнати з нашої кумпанії, бо вона в городі зовсім ошаліла.

Іван. Стало бути, перевчилась на один бік.

7-й парубок. Іноді таке неподобне сплеще, що й парубкові соромно слухати, не те, що дівці. Там як розпусне губу, так і не вговтаеш її!

6-й парубок. Так, так; вона таки любить скороминку.

Омелько. Та ну-бо, не перебивай!

7-й парубок. Тепер же знов кажу вам, що як вона буде ходити на наші вечірниці, то я вам не товариш.

Микита. А я хочу, щоб вона ходила!

Омелько. Мало б чого ти не схотів!

7-й парубок. От спарувать би її з Микитою, – була б пара!

Микита. А чому ж не з тобою?

7-й парубок(сміючись). Бо ви обое панського кодла: твій батько з лакизів, а її з поварів!...

Іван. От якби їх, братця, й справді спарувать, якраз на те б вийшло, що «чорт сім пар черевиків стоптав, доки докупи зібрав».

Микита(згорда). Ну, нехай би вже хто путній говорив, а то...

Іван. А то що? Ну-ну! Чого ж ти замовк?

Омелько. Та перестань вже! (До парубків). Я так, братця, думаю, що Соломія не з так-то й винувата... Але ж громада – великий чоловік. Ну, одкликайтесь, хто не хоче, щоб вона була в нашій кумпанії.

Голоси. Я! Я! Я! Всі не хочуть!

Омелько. Що ж, Микито, бачиш, тільки ти один за Соломію.

Микита. Тьфу, на ваші порядки! (Пішов).

Омелько. Ой, не плюй, Микито!

Іван. Знаеш, куди плюнь?

Голоси. Не зачепайте його, хай собі йде!

Іван. Що ж він тут розплювався!... Я не подивлюсь на нього, що він панич!

Голоси. Та цур йому!

Омелько. Та й то правда! Не зачіпай дурного, то й свого розуму не пощериш! Слухайте ж сюди, поневоле товариство! Не хотілося мені, – дуже не хотілося

бути за березу; ну, та коли вже ваша воля, то мушу послужити. Будемо ж гуляти чесно, тихо та смирно, як слід чесному й поважному парубоцтву, гак як гуляли наші діди й батьки... Хазяйку на вечорницях поважать і шанувать, як матір, з дівчатами обіходитись з повагою; та не забувають, братця, що чесна дівчина – то е краса і честь усього села.

Всі. Так! Так!

Іван. Ну, вже Омелько що скаже, то так, неначе дратвою пристрочить.

Семен. Не піде з позикою за розумом!

Омелько. Тепера в складчину та покропимо мочорниці. Семене, ти будеш за міхоношу; настановляй бриля (Кида у бриль Семенові срібні гроші). А ти, Гнате, збігай за музиками та й дівчатам дай шістку.

3-й парубок. Та це я знов за попихача?

Омелько. Бо ти ж молодший над усіх.

Парубки скидають Семенові гроші.

Іван(виверта кишені). Де ж це мої гроші? Де ж це вони у бісового батька поділись? От тобі й на! Калавур! Обікрали... Е ні, брешу, постривай, осьдечки вони! О, коли б же не розсипати!... На тобі, Семене, червінця!

Семен. Та це ж шаг, та ще й щербатий!

Іван. Щербатий, тю! Така його й мати щербата Гіула. Бери, коли дають! Знаеш, братіку: з голого, як із святого!

Омелько. Тепер починай пісні – звеселимо вулицю!

Голоси. Ану, гей, почнемо «Чумака»! Зачинай!...

Гуляв чумак на риночку,

Та пив чумак горілочку:

Пропив воли, пропив вози, двічі

Все своє добро!

Прокинувся чумак вранці,

Та полапав у карманці –

Всі кишені вивертає,

Аж там грошей вже й чорт має – (двічі)

Нічим похмелитись!

Ой піду я до шинкарки:

«Всип, шинкарко, хоч з півкварти!»

Шинкарочка к чорту дметься,

Ще й з чумаченька сміється, (двічі)

Що гіркий п'яниця!

Скинув чумак жупанину:

«Всип, шинкарко, четвертину!» –

«Здобудь грошей хоч з полтину,

– Тоді пий – гуляй!»

Вийшов чумак на могилу,

Станув глянув у долину:

Стоять воли, стоять вози,

Висять ярма ще й занози-двічі

Не мое добро!...

Ой піду я у Молдаву,

Та сім рік я погорюю;

Ой сім рік я погорюю,

Воли й вози покую (двічі)

Вп'ять буду чумак!

Завіса

ДІЯ ДРУГА

Середина хати удови Морозихи. Стіл, лавки, піч, кочерги, піл, мисник і усяке збіжжя.

Ява 1

Микита сидить за столом і луза насіння; Маруся з деркачем в руці, Морозиха сидить на полу.

Маруся. Причепурю я, тіточко, хоч трохи вашу хату, бо щоб не прозвали й вас нечупайдою, як от співають про ту удову, що «сім день печі не топила, сіней, хати не мела...»

Морозиха. Причепури, чепурухо! Та не викидай сміття надвір, бо против ночі не годиться.

Маруся. Хіба ж я цього не знаю? Я замету між кочерги! (Зупинилась проти Микити і з жартом говорить). А ти, парубче, не сміти по хаті, а то я тебе ось цим деркачем по губах!

Микита(дає їй лушпиння). На, викинь!

Маруся. І сам викинеш, не великий пан. 1-і, розлуцився!

Микита. Відчепись ти від мене!

Ява 2

Ті ж і Одарка.

Одарка. Добри вечір!

Маруся(швидко). «Добри вечір, добрички, чи не телячили ви моїх батьків? – Аякже, телячили, телячили: задрали лози та й побігли у хвіст». Яким це вас вітром сюди занесло?

Одарка. Таким же, як і вас. Здрастуйте, тітко! Чи ви ще живенькі-здоровенькі? (Кладе хліб на стіл).

Морозиха. Здорова, здорова, дівонько! Як тебе господь милує?

Одарка. Спасибі господеві милосердному! Бабуся вам кланяються.

Морозиха. Спасибі, спасибі!

Маруся(тихо до Одарки). Що, вже бачилась?

Одарка(соромлячись). З ким?

Маруся. Ач, ще й питає!

Микита(наслухав). Так і вилетіла йому назустріч!

Морозиха. Хто? Кому назустріч?

Микита(регоче). То ми балакаємо про Одарчиного мидруса.

Одарка. Просимо вас, не смійтеся з нас: ми об тім не споримо, що вас не стоімо; ви за нами не дуже, а ми за вами й байдуже!...

Маруся. Он як відчитала!

Микита(удає з себе спокійного). Говорила покійна до самісенької смерті, та все чорт батька зна що!

Одарка. Адже я з тобою не балакаю, то й не лізь у вічі. Я тобі вже не раз казала: не зачіпай мене!

Маруся(регоче). Закуси, Микито, чим бог послав!

Микита(до Марусі). А тобі зась, коли не до тебе річ! (До Одарки). Так кажеш: «Не зачіпай мене!» Ач, яка велика парсона!

Жіночий голос(за вікном). Чи е хто в хаті? А вийдіть сюди на часинку!

Маруся(зазира у вікно). А кого вам треба? (Придивляється). Та це Сидориха! Це до вас, тітко!

Морозиха. До мене? Чого б то їй?

Маруся. Певно, прийшла прохати, щоб ви поворожили. Вона вже либонь з тиждень, мов несамовита, по усіх ворожках бігає та питає: чи скоро її чоловік повернеться з наймів?

Морозиха. Ну вже хай вибача: проти неділі я карт у руки не візьму. (Пішла).

Маруся(сміючись). Слухай, Одарко! А ти багато ворожок одвідала, доки діждалася Семена? (кинула оком на Микиту).

Одарка. Не лічила!

Маруся(чванливо). Чого ж це ви так запишалися, чи не в міщане приписалися?... (Помовчала). Чи не ворожать оце тітка на зорях?... Треба піти та й собі

повчитись; бо либонь незабаром і мені прийдеться декого відшіптувати...
(Глянувши з сміхом на Микиту, побігла з хати).

Микита(встає і довго ходить по хаті. Балакає ніби про себе). Парсона, настояща парсона!

Одарка(не дивиться у вічі). Яка е, такою вже зостанусь!...

Микита. Пава, панянка...

Одарка. Куди ж нам до вас рівнятись? Ми за ми й не потрапимо!... То ти з себе удаеш панича, а ми люде прості...

Микита. Що ж, багато Семен заробив?

Одарка. Спитай у нього!

Микита. А тобі б то він і не похвалився?

Одарка. Скільки заробив, стільки й буде... У шинок не понесе.

Микита(глузуючи). «Не понесе!» Я, бач, через те питаю, що бачив сьогодні на ньому одержу і зовсім би нову, та тільки старі дірки та латки!...

Конец ознакомительного фрагмента.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/kropivnic-kiy_marko/day-sercev-volyu-zavede-v-nevolyu

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)